Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Monika Bronkau - Ługowska
Dyrektor Generalny

BDG - 093 - 1 / 14

Warszawa, 20. 05. 2014 r.

Państwo Dyrektorzy
Departamentów / Delegatur
UOKiK
według rozdzielnika

Szanowni Państwo

Na podstawie Zarządzenia nr 6/2012 Dyrektora Generalnego Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 10 stycznia 2012 r. w sprawie postępowania kontrolnego w dniach 20 stycznia - 6 marca 2014 r. przeprowadzono kontrolę problemową dotyczącą stosowania przez departamenty i delegatury Urzędu jednakowych procedur obciążania przedsiębiorców kosztami postępowań z ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole z kontroli podpisanym przez Państwa w dniach 24 kwietnia - 5 maja b.r. W związku z ustaleniami dokonanymi w toku kontroli, stosownie do § 36 powyższego Zarządzenia przekazuję niniejsze:

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wynik kontroli jest pozytywny.
Jednak kontrola wskazuje potrzebę wydania wewnętrznego aktu prawnego dotyczącego warunków odstępowania od zasady nakładania kosztów postępowania.

Kontroli poddano wydane w IV kwartale 2013 roku decyzje Prezesa, w których zostały nałożone na przedsiębiorców koszty postępowania.

W ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.) kwestie ponoszenia kosztów postępowania przez stronę uregulowane zostały w art. 77 - 80. Obowiązującą zasadą w zakresie obciążania kosztami postępowania jest poniesienie ich przez przedsiębiorcę wobec którego Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy. W związku z tym kosztów nie nakłada się w przypadkach umorzenia postępowania a także wydania decyzji zobowiązaniowych.

Ustęp 2 art. 77 wskazuje na możliwość nałożenia na stronę obowiązku zwrotu tylko części kosztów lub nieobciążanie jej kosztami postępowania.

Obowiązująca ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie określa, co należy zaliczyć do kosztów postępowania a zatem należy zastosować przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, tzn. art. 263 k.p.a. (stosownie do art. 83 uokik: W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania przed Prezesem Urzędu stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, z zastrzeżeniem art. 84).

Do kosztów postępowania zalicza się:

1) koszty podróży i inne należności biegłych i świadków oraz stron,

2) koszty doręczania stronom pism procesowych a także

3) inne koszty bezpośrednio związane z rozstrzygnięciem sprawy.

Dyrektorzy delegatur i departamentów rozpatrują indywidualnie kwestie nakładania kosztów.

Jeżeli są to koszty związane z powołaniem biegłych lub inne koszty związane bezpośrednio z rozstrzygnięciem sprawy (ale nie są to koszty doręczania stronom pism procesowych) to są one nakładane. Należy podkreślić, że występują one sporadycznie - np. w kontrolowanym okresie była to jedna decyzja - RLU 39/2013 gdzie zostały nałożone koszty stawienia się świadka.

Jeśli są to tylko koszty wynikające z doręczania stronom pism procesowych i dotyczą 2 - 3 przesyłek listowych niektórzy dyrektorzy nie nakładają ich uzasadniając to perspektywą ewentualnych trudności w egzekucji takich kosztów. Inni z kolei nakładają koszty nawet jeśli są tak niskie gdyż nie widzą argumentów aby nie obciążać strony kosztami postępowania.

Każde z tych stanowisk jest zgodne z prawem gdyż nie istnieją w tym zakresie ścisłe ustalenia.

Departament Prawny, który opiniuje decyzje Prezesa wydane przez Dyrektorów departamentów i delegatur nie kwestionuje postanowień w sprawie nałożenia kosztów lub ich braku.

W praktyce różnice stanowisk dotyczą wyłącznie dolnej granicy wysokości kosztów poniżej której się ich nie nakłada.

Kontrola wskazuje, że sposób nakładania kosztów postępowania ma znaczenie dla jednolitości działania Urzędu.

Biorąc pod uwagę ustalenia kontroli nie formułuje się zaleceń pokontrolnych.

Dyrektor Generalny wystąpił do Dyrektor Departamentu Prawnego o przygotowanie wewnętrznego aktu prawnego regulującego zagadnienie nakładania kosztów postępowania przez określenie konkretnych warunków odstępowania od zasady nakładania kosztów.

O stanowisku Departamentu Prawnego zostaną Państwo niezwłocznie poinformowani.

z upoważnienia
ZASTĘPUJĄCA
DYREKTORA GENERALNEGO
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Małgorzata Tomczak

Elżbieta Malinowska
20.05.2014 r.

Stanowisko Departamentu Prawnego
w sprawie ustalenia jednolitych zasad postępowania
we wszystkich komórkach UOKiK
w zakresie odstępowania od nakładania kosztów postępowania
na podstawie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Departament Prawny przedstawił swoje stanowisko w piśmie DPR-078-590/14/IW/MM z dnia 16.01.2015 r. Zostało ono przekazane dyrektorom Departamentów DOK i DDK oraz Delegatur Urzędu:

"Należy stwierdzić, że wydając decyzję stwierdzającą naruszenie przepisów uokk co do zasady należy każdorazowo nakładać koszty postępowania na przedsiębiorcę dopuszczającego się tego naruszenia, chyba że spełnione zostaną przesłanki określone w art. 77 ust. 2 ("szczególnie uzasadnione przypadki"), co należy oceniać indywidualnie w stosunku do każdej sprawy. Za "szczególnie uzasadniony przypadek" nie można przy tym uznać jedynie niewielkiej kwoty nakładanych kosztów - nie przemawia za tym ani treść przepisów uokk i orzecznictwo, ani systemowe uregulowanie tej kwestii (na etapie orzekania nie ocenia się opłacalności egzekucji). Odnosząc się zaś do kwestii ewentualnego niedochodzenia ustalonych a nieuiszczonych należności z tytułu kosztów postępowania należy uwzględnić powołane wyżej przepisy undfp, szczególnie, że jak wynika z informacji przekazanych do DPR przez dyrektorów departamentów i delegatur, egzekucja kosztów postępowania (niepołączona z egzekucją kary) zdarza się niezwykle rzadko."

Przygotowała E. Malinowska Elżbieta Malinowska